

Міністерство освіти і науки України
Львівський національний університет природокористування
Факультет землевпорядкування та туризму
Кафедра туризму

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Перший проректор
проф. Боярчук В. М.

(підпис)

“12” 09 2022 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
**ТУРИСТИЧНО-РЕКРЕАЦІЙНІ СИСТЕМИ
ТА КОМПЛЕКСИ**

Рівень вищої освіти **Другий (магістерський) рівень**

Ступінь вищої освіти **Магістр**

Галузь знань **24 Сфера обслуговування**

Спеціальність **242 Туризм**

Львів 2022

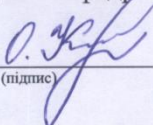
Робоча програма дисципліни "Туристично-рекреаційні системи та комплекси" для підготовки здобувачів вищої освіти за спеціальністю 242 Туризм ступінь вищої освіти Магістр.

Розробник: к.е.н., старший викладач Дидів І. Б.

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри туризму

Протокол № 1 від 2 вересня 2022 року

Завідувач кафедри туризму

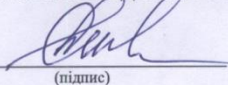

(підпис)

к.е.н., доцент Крупа О.М.
(прізвище та ініціали)

Робочу програму схвалено на засіданні методичної комісії факультету землевпорядкування та туризму

Протокол № 2 від 6 вересня 2022 року

Голова методичної комісії факультету землевпорядкування та туризму

(підпис)

к.е.н., доцент Стойко Н. Є.
(прізвище та ініціали)

1. Опис навчальної дисципліни

Рівень вищої освіти **Другий (магістерський) рівень**

Ступінь вищої освіти **Магістр**

Галузь знань **24 Сфера обслуговування**

Спеціальність **242 Туризм**

Характеристика навчальної дисципліни: *вибіркова*

Кількість кредитів – 4

Загальна кількість годин – 120

Індивідуальне науково-дослідне завдання _____
(назва)

Вид контролю – іспит

Тижневих аудиторних годин для денної форми навчання – 3 (1 л, 2 пр.)

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до загальної кількості годин становить (%):

для денної форми навчання – 40%

для заочної форми навчання – 13,3%

2. Програма навчальної дисципліни

ТЕМА 1. ЗАГАЛЬНІ ВИЗНАЧЕННЯ, ОСНОВНІ ПОНЯТТЯ ТА ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ТУРИСТИЧНО-РЕКРЕАЦІЙНИХ РЕСУРСІВ І КОМПЛЕКСІВ

1. Основні поняття, об'єкт, предмет та завдання навчальної дисципліни.
2. Сутність туристично-рекреаційних ресурсів, її основні функції.
3. Теоретичні аспекти розвитку туристично-рекреаційних комплексів.
4. Поняття про туристично-рекреаційні ресурси та потенціал території.

ТЕМА 2. ОСОБЛИВОСТІ ОБСЛУГОВУВАННЯ ТА ТУРИСТИЧНО-РЕКРЕАЦІЙНІ ПОТРЕБИ СУСПІЛЬСТВА

1. Особливості надання рекреаційно-туристських послуг
2. Поняття «відпочинок», його визначення й види. Статистичне визначення поняття «турист» .
3. Класифікація рекреаційної діяльності.
4. Сутність і характеристика рекреаційного попиту.
5. Методи дослідження рекреаційних потреб
6. Туристично-рекреаційні потреби, чинники їх формування, диференціація і взаємодія.

ТЕМА 3. ОЦІНКА ТА ХАРАКТЕРИСТИКА ТУРИСТИЧНО-РЕКРЕАЦІЙНОГО ПОТЕНЦІАЛУ

1. Концепції та види оцінки туристично-рекреаційних комплексів
2. Підходи до оцінювання туристично-рекреаційних комплексів.
3. Особливості оцінки окремих видів туристично-рекреаційних комплексів.
4. Проблеми проведення оцінки рекреаційно-туристичних ресурсів та її значення.
5. Характеристика туристично-рекреаційного потенціалу регіону, SWOT-аналіз.

ТЕМА 4. ТЕРИТОРІАЛЬНА РЕКРЕАЦІЙНА СИСТЕМА

1. Поняття територіальної рекреаційної системи, її потенціал.
2. Підсистеми територіальної рекреаційної системи.
3. Властивості територіальної рекреаційної системи.
4. Ієрархічність територіальної рекреаційної системи.
5. Стійкість територіальної рекреаційної системи.
6. Типологія територіальних рекреаційних систем.

ТЕМА 5. РЕКРЕАЦІЙНЕ РАЙОНУВАННЯ УКРАЇНИ

1. Основні принципи й аспекти рекреаційного районування.
2. Варіанти рекреаційного районування.
3. Характеристика рекреаційних районів України.
4. Регіональні проблеми розвитку рекреаційного комплексу України.

ТЕМА 6. ХАРАКТЕРИСТИКА РЕКРЕАЦІЙНИХ РЕГІОНІВ СВІТУ

1. Рекреаційне районування світу.
2. Європа – провідний рекреаційний регіон світу. Особливості розвитку туристичної сфери та її характеристика.
3. Рекреаційні комплекси Африки та її основні рекреаційні центри.
4. Рекреаційні комплекси і центри туризму в Азії, Австралії й Океанії та на Близькому Сході
5. Розвиток рекреаційних комплексів Американського регіону. Рекреаційні ресурси та характер рекреаційної спеціалізації.

ТЕМА 7. ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ У СФЕРІ РЕКРЕАЦІЙНИХ ПОСЛУГ

1. Державне та регіональне регулювання рекреаційної сфери.
2. Правове забезпечення діяльності у сфері рекреаційних послуг.
3. Застосування нормативно-правової бази з метою організації якісних рекреаційних послуг.

ТЕМА 8. ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ТУРИСТИЧНО-РЕКРЕАЦІЙНИХ КОМПЛЕКСІВ В УКРАЇНІ ТА СВІТІ

1. Основні орієнтири розвитку рекреаційної сфери України на сучасному етапі.
2. Проблеми підготовки кадрів для надання рекреаційних послуг.
3. Фактори, що гальмують розвиток світової туристичної індустрії.
4. Перспективи розвитку туристсько-рекреаційної діяльності в Україні та світі.

Формування програмних компетентностей

Інтегральна компетентність:

ІК. Здатність розв'язувати складні задачі дослідницького та/або інноваційного характеру у сфері туризму і рекреації.

Загальні компетентність:

ЗК1. Здатність до організації, планування, прогнозування результатів діяльності.

ЗК4. Здатність розробляти проекти та управляти ними.

ЗК5. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

ЗК 7. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

Спеціальні (фахові) компетентності:

СК1. Здатність застосовувати у професійній діяльності категорійно-термінологічний апарат, концепції, методи та інструментарій системи наук, що формують науковий базис туризму та рекреації.

СК2. Здатність планувати і виконувати наукові та/або прикладні дослідження у сфері туризму та рекреації.

СК4. Здатність організовувати діяльність та співпрацю суб'єктів регіонального, національного та міжнародного туристичних ринків на засадах сталого розвитку з урахуванням світового досвіду.

Програмні результати навчання:

РН1. Спеціалізовані концептуальні знання, що включають сучасні наукові здобутки, критичне осмислення проблем у сфері туризму та рекреації і на межі галузей знань.

РН2. Спеціалізовані уміння/навички розв'язання проблем, необхідні для проведення досліджень та/або провадження інноваційної діяльності з метою розвитку нових знань та процедур у сфері туризму і рекреації.

РН9. Розробляти та реалізовувати проекти у сфері туризму та рекреації на засадах економічної, соціальної і екологічної ефективності.

РН10. Приймати ефективні рішення у сфері туризму та рекреації щодо розв'язання широкого кола проблем, зокрема безпеки і якості туристичного обслуговування.

3. Структура навчальної дисципліни

Номер теми	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	пр	лаб.	інд.	с. р.		л	пр	лаб	інд	с. р.
Рік підготовки 1 Семестр 1						Рік підготовки 1 Семестр 1						
Тема 1.	11	2	4	-	-	5	10	1	1	-	-	9
Тема 2.	11	2	4	-	-	5	13	1	1	-	-	9
Тема 3.	11	2	4	-	-	5	10	1	1	-	-	9
Тема 4.	12	2	4	-	-	6	12	1	1	-	-	10
Тема 5.	11	2	4	-	-	5	12	1	1	-	-	9
Тема 6.	12	2	4	-	-	6	12	1	1	-	-	10
Тема 7.	11	2	4	-	-	5	10	1	1	-	-	9
Тема 8.	11	2	4	-	-	5	11	1	1	-	-	9
Іспит	30	-	-	-	-	30	30	-	-	-	-	30
Усього	120	16	32	-	-	72	120	8	8	-	-	104

4. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість, годин
1	Загальні визначення, основні поняття та теоретичні аспекти туристично-рекреаційних ресурсів і комплексів	4
2	Особливості обслуговування та туристично-рекреаційні потреби суспільства	4
3	Оцінка та характеристика туристично-рекреаційного потенціалу	4
4	Територіальна рекреаційна система	4
5	Рекреаційне районування України	4
6	Характеристика рекреаційних регіонів світу	4
7	Правове забезпечення діяльності у сфері рекреаційних послуг	4
8	Проблеми та перспективи розвитку туристично-рекреаційних комплексів в Україні та світі	4
Всього		32

5. Питання, винесені на самостійне вивчення

№з/п	Назва теми і перелік питань
1	<p>ТЕМА 1. Загальні визначення, основні поняття та теоретичні аспекти туристично-рекреаційних ресурсів і комплексів</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Основні завдання туристично-рекреаційних ресурсів і комплексів. 2. Назвіть основні підходи до рекреаційних досліджень. 3. Охарактеризуйте основні види, форми та функції рекреації. 4. Складові рекреаційного часу та відповідні їм типи рекреації. 5. Особливості організації рекреаційного простору.
2	<p>ТЕМА 2. Особливості обслуговування та туристично-рекреаційні потреби суспільства</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Сутність поняття «рекреаційна діяльність». 2. Основні форми рекреаційної діяльності. 3. Категорії «міжнародний турист» і «внутрішній турист»: спільне та відмінне. 4. Класифікація рекреаційної діяльності. 5. Сутність поняття «рекреаційно-туристське обслуговування». 6. Основні поняття, пов'язані з рекреаційно-туристським обслуговуванням. 7. Особливості надання рекреаційно-туристських послуг
3	<p>ТЕМА 3. Оцінка та характеристика туристично-рекреаційного потенціалу</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Методи оцінки природних рекреаційних ресурсів. 2. Особливості розміщення й використання туристично-рекреаційних ресурсів у світі та Україні 3. Оцінки окремих видів туристично-рекреаційних ресурсів. 4. Концепції та види оцінки рекреаційно-туристичних ресурсів. 5. Підходи до оцінювання рекреаційно-туристичних ресурсів, процедура оцінювання.
4	<p>ТЕМА 4. Територіальна рекреаційна система</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Надайте визначення рекреаційних систем та територіальних рекреаційних систем. 2. Розкрийте основні підсистеми територіальних рекреаційних систем. 3. Охарактеризуйте основні властивості територіальних рекреаційних систем. 4. Суть змісту концепції рекреаційних систем В.С. Преображенського. 5. Охарактеризуйте основні властивості природних та культурних комплексів як підсистем територіальних рекреаційних систем. 6. Розкрийте основні характеристики рекреантів, як основний елемент рекреаційних систем.

5	<p>ТЕМА 5. Рекреаційне районування України</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поясніть наявність значної кількості варіантів класифікації туристських територій України. 2. Назвіть дослідників які працювали над проблематикою туристсько- рекреаційного районування в Україні. 3. Укажіть основні проблеми розвитку рекреаційного комплексу України. 5. Основні тенденції розвитку туризму в регіонах України. 6. Назвіть лідерів і аутсайдерів серед регіонів України за рівнем забезпечення землями рекреаційного призначення, рівнем концентрації природно-рекреаційного потенціалу, забезпечення регіонів мінеральними водами та лікувальними грязями, землями рекреаційного призначення. 7. Вкажіть основні групи регіонів України за рівнем рекреаційного природно-ресурсного забезпечення. 8. Назвіть причини неефективного використання наявної матеріально-технічної бази рекреаційного комплексу. 9. Назвіть заходи, які є необхідними для забезпечення подальшого розвитку регіональних рекреаційних комплексів.
6	<p>ТЕМА 6. Характеристика рекреаційних регіонів світу</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Характеристика статистичної інформації щодо розвитку туристичної сфери в Європі. 2. Основні туристські об'єкти Європи. 3. Найбільш популярні види туризму в Європі 4. Рекреаційні ресурси та характер рекреаційної спеціалізації Африки. 5. Потужність, географія, структура й динаміка рекреаційних потоків Африки. 6. Рекреаційні ресурси. Характер рекреаційної спеціалізації Азії, Австралії, Океанії та на Близькому Сході. 7. Основні рекреаційні центри Азії, Австралії, Океанії та на Близькому Сході. 8. Рекреаційні ресурси Американського регіону. Характер рекреаційної спеціалізації. 9. Потужність, географія, структура й динаміка рекреаційних потоків Американського регіону.
7	<p>ТЕМА 7. Правове забезпечення діяльності у сфері рекреаційних послуг</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Нормативно-правове регулювання рекреаційної діяльності. 2. Основні елементи державного регулювання ринку рекреаційних послуг. 3. Документи, які регламентують діяльність у сфері організації рекреаційних послуг. 4. Елементи саморозвитку та саморегулювання. 5. Інвестиційна політика держави в процесі формування ринкових відносин в рекреаційній сфері.

8	<p>ТЕМА 8. Проблеми та перспективи розвитку туристично-рекреаційних комплексів в Україні та світі</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Охарактеризуйте основні напрямки змін в рекреаційному комплексі України, що відбуваються з часу набуття країною незалежності. 2. Назвіть та розкрийте найперспективніші напрямки розвитку рекреаційної сфери України. 3. Назвіть та охарактеризуйте основні нормативно-правові акти, що регулюють розвиток туристсько-рекреаційної сфери в Україні. 4. Охарактеризуйте перспективи підготовки кадрів для сфери рекреації і туризму
---	---

6. Методи навчання

1. Словесні методи – лекція, обговорення, дискусії, пояснення, бесіда.

2. Наочні методи:

- ілюстрація (діаграми, таблиці, моделі, рисунки, схеми тощо);
- демонстрування матеріалу: мультимедійна презентація.

3. Практичні методи: практичні роботи, індивідуальні завдання, презентації, реферати і доповіді.

7. Методи контролю:

1. Усне опитування: фронтальне, індивідуальне, комбіноване, детальний аналіз відповідей здобувачів.

2. Письмова аудиторна та позааудиторна перевірка: письмові відповіді на питання (контрольна робота, самостійна робота); виконання та оформлення схем, таблиць, діаграм; написання, есе, рефератів; підготовка презентацій; написання та опублікування статей, тез конференцій, доповідей круглих столів, семінарів.

3. Практична перевірка: проведення досліджень; здійснення, складання, налагодження, розробка документації; виконання практичної роботи; аналіз виробничої інформації; рішення професійних завдань; ділові ігри.

4. Стандартизований контроль: тести.

5. Самоконтроль: самооцінка студентом якості засвоєного навчального матеріалу з дисципліни в цілому, змістовного модуля чи окремої теми на основі передбачених у робочих програмах або методичних рекомендаціях питань для самоконтролю.

6. Самооцінка: передбачає критичне ставлення студента до своїх здібностей і можливостей, об'єктивне оцінювання досягнутих результатів.

Види контролю: поточний контроль, проміжний модуль, екзамен.

9. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточний контроль та самостійна робота (разом 50балів)								Підсумковий контроль (екзамен)	Сума
Тема 1	Тема 2	Тема 3	Тема 4	Тема 5	Тема 6	Тема 7	Тема 8	50 балів	100 балів
6	6	6	7	6	7	6	6		

Тема 1, Тема 2 ... Тема 8 – теми навчальної дисципліни

Порядок переведення оцінок у систему ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ЄКТС	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 - 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C		
64-74	D		
60-63	E	задовільно	не зараховано
35-59	FX	незадовільно	
0-34	F		

9. Методичне забезпечення

Підручники і навчальні посібники: інструктивно-методичні матеріали до семінарських та практичних занять; індивідуальні навчально-дослідні завдання; контрольні роботи; текстові варіанти тестів для поточного і підсумкового контролю, методичні матеріали для організації самостійної роботи студентів, виконання індивідуальних завдань.

10. Рекомендована література

Базова

1. Бейдик О. О. Рекреаційні ресурси України : навч. посіб. Київ : Альтерпрес, 2009. 489 с.
2. Ващенко Н. П. Рекреаційні комплекси світу : практикум. Київ : КНТЕУ, 2007. 120 с.
3. Величко В. В. Організація рекреаційних послуг: навч. посіб. Харк. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. Х. : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2013. 202 с.

4. Мальська М. П. Бордун О. Ю. Організація та планування діяльності туристичних підприємств: теорія та практика : навч. посіб. К. : Центр навч. л-ри, 2012. 248 с.
5. Мальська М. П. Паньків Н. М., Ховалко А. Б. Світовий досвід розвитку туризму: підручник. К. : «Центр учбової літератури», 2017. 244 с.
6. Масляк П. О. Рекреаційна географія: навч. Посібник. Київ : Знання, 2008. – 343 с.
7. Оцінка туристично-рекреаційного потенціалу регіону : монографія. Одеса: ОНЕУ, 2016. 262 с.
8. Полчанінова І. Л. Рекреаційні комплекси світу : навч. Посібник. Харків: ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2018. – 107 с.
9. Словник-довідник: туризм і природно-рекреаційний потенціал. Херсон: ОЛДІ-ПЛЮС, 2019. 108 с.

Допоміжна

1. Герасимчук З. В. Регіональна політика розвитку рекреаційного природокористування: механізми формування та реалізації: монографія. Луцьк : Надстир'я, 2007. – 171 с.
2. Іванунік В. О. Концепції оцінки рекреаційно-туристських ресурсів: навч. посібник. – Чернівці : ЧНУ, 2011. – 84 с.
3. Немець Л. М. Туристсько-рекреаційні ресурси світу: навчально- методичний посібник. Харків : ХНУ ім. В. Н. Каразіна, 2015. – 102 с.
4. Lypczuk V., Kotliński W., Dydiv I. Wykorzystanie zasobów agroturystyki w regione Karpatckim Ukraine. Gospodarka I finansse. Współczesne wyzwania rozwoju społeczno-ekonomicznego polski i europy. Kielce, 2015. No 6. P. 147-158
5. Dydiv I. Tendence of Rural Green Tourism Development in Ukraine on the basis of forecasting. Zeszyty Naukowe WSTiE. 2022, Tom 22, №2. S. 46–56.
6. Дидів І. Б. Туристично-рекреаційний потенціал Львівської області. Сучасний рух науки: матеріали тез X Міжнар. наук.-практ. інтернет-конф., що присвячена головній місії Міжнародного електронного науково-практичного журналу «WayScience» – прокласти шлях розвитку сучасної науки від ідеї до результату (м. Дніпро, 2-3 квітня, 2020 р.). Дніпро, 2020. Т. 1. С. 376-381.
7. Дидів І. Туристична привабливість Львівщини. Теорія і практика розвитку агропромислового комплексу та сільських територій: матеріали XXI Міжнар. науково-практ. форуму (м. Дубляни, 22 – 24 вересня 2020 року). Львів: ННВК «АТБ», 2020. С. 109-113.
8. Дидів І. Б., Дидів А. І. Оцінка екологічних впливів туристичної діяльності на навколишнє середовище. Географія та туризм: матеріали IV Всеукр. наук.-практ. Інтернет-конф. Харківського національного педагогічного університету ім. Г.С. Сковороди: (м. Харків, 26 лютого, 2021 р.) / за заг. ред. Лоцмана П. І. Харків: ХНПУ ім. Г. С. Сковороди, 2021. С. 74–81
9. Dydiv I. Assessment of tourist and recreational potential of Lviv region. Interdisciplinary research: scientific horizons and perspectives: collection of scientific papers «SCIENTIA» with Proceedings of the I International Scientific and Theoretical Conference (March 12, 2021, Vilnius, Republic of Lithuania)

European Scientific Platform. Vilnius, 2021. Vol. 3. P. 161-163. DOI 10.36074/scientia-12.03.2021.

10. Дидів І. Оцінка ефективності використання туристично-рекреаційного потенціалу Львівської області. Індустрія туризму і сфера гостинності в Україні та світі: сучасний стан, проблеми й перспективи розвитку: матеріали III Міжнародної науково-практичної конференції (м. Луцьк, 29 листопада 2021р.) Луцьк, 2021. С. 17-20.

Інформаційні ресурси

1) Бібліотечно-інформаційні ресурси - книжковий фонд, періодика та фонди на електронних носіях бібліотеки ЛНУП, державних органів науково-технічної інформації, наукових, науково-технічних бібліотек та інших наукових бібліотек України:

- Наукова бібліотека Львівського національного університету природокористування, м. Дубляни вул. В. Великого, 1.
- Львівська наукова бібліотека ім. Стефаника НАН України, вул. Стефаника, 2; тел. 74-43-72.
- Львівська обласна наукова бібліотека, просп. Шевченка, 13; тел.74-02-26.
- Наукова бібліотека ЛНУ ім. Франка, метод. Відділ, вул. Драгоманова, 17; тел. 296-42-41.
- Центральна міська бібліотека ім. Лесі Українки, вул. Мулярська, 2а; тел.72-05-81.
- Бібліотека Львівської комерційної академії, вул. Туган-Барановського, 10; тел.79-76-40

2) Електронні інформаційні ресурси мережі Інтернет з переліком сайтів:

<http://rada.gov.ua/> – Законодавство України

www.rada.kiev.ua - Верховна Рада України.

www.ukrstat.gov.ua – Державна служба статистики України.

<http://icps.com.ua/> – Міжнародний центр перспективних досліджень.

<https://www.wttc.org/> – Всесвітня рада з туризму та подорожей.

<http://www2.unwto.org/> – Всесвітня туристична організація.

<https://etc-corporate.org/> – Європейська туристична комісія.

<http://www.tau.org.ua/> – Туристична асоціація України.

<https://uata.com.ua/> – Українська Асоціація туристичних агенцій.

<http://altu.com.ua/Altu/About/> – Асоціація лідерів тур бізнесу України (АЛТУ).

<http://lart.lviv.ua/> – Львівська асоціація розвитку туризму.

<http://www.nbu.gov.ua/> – Національна бібліотека ім. В. І. Вернадського.

<https://www.tourism.gov.ua> - Державне агентство розвитку туризму.

<https://www.ntoukraine.org> - Національна туристична організація України.

<http://www.uaeta.net> - Українська асоціація активного та екологічного туризму.